

Ed.

89. Frumvarp til laga

[80. mál]

um breyting á lögum nr. 40 30. apríl 1963, um almannatryggingar, og lögum nr. 83 29. des. 1967.

(Lagt fyrir Alþingi á 90. löggjafarþingi, 1969.)

1. gr.

Við fyrri mgr. 46. gr. (4. gr. laga nr. 83/1967) bætist nýr stafliður, svo hljóðandi:

- f. Að greiða ferðastyrki til sjúklinga, sem af nauðsyn leita læknishjálpar erlendis, svo og til fylgdarmanna þeirra, þegar alveg sérstaklega stendur á. Tryggingaráð setur reglur um úthlutun styrkja samkvæmt þessum staflið. Síðasti málsliður í staflið c í 2. mgr. fellur niður.

2. gr.

Á eftir 3. mgr. 49. gr. (7. gr. laga nr. 83/1967) komi ný mgr., svo hljóðandi:

Nú er samlagsmanni brýn nauðsyn að vistast í erlendu sjúkrahúsi, vegna þess að ekki er unnt að veita honum nauðsynlega hjálp í íslensku sjúkrahúsi, og greiðir þá sjúkratryggingadeildin þann hluta kostnaðar við sjúkrahúsvistina, ásamt læknishjálpi og annarri þjónustu á sjúkrahúsinu, sem umfram er hæsta daggjald íslenskra sjúkrahúsa, eða allan kostnaðinn, ef niður er fallinn réttur sjúklings á hendur samlagi, samkv. 1. mgr. Ráðherra skipar nefnd, sem úrskurðar um, hvort téd skilyrði eru til staðar, svo og hvar samlagsmenn skuli vista erlendis. Nú er samlagsmaður vistaður á öðrum og dýrari stað erlendis en nefndin hefur ákveðið, og greiðir þá sjúkratryggingadeild aðeins þann kostnað, sem greiða hefði átt á þeim stað, sem hún ákvað. Í nefndina skal skipa tvo yfirlækna við Landsspítalann, yfirlækni við Borgarspítalann og yfirlækni við St. Jósefsspítalann, Landakoti. Tryggingayfirlæknir á sæti í nefnd þessari og skal hann vera formaður hennar. Ráðherra getur með reglugerð sett nánari ákvæði um framkvæmd málsins.

3. gr.

Aftan við 1. mgr. 52. gr. bætist: sbr. og 4. mgr. 49. gr.

4. gr.

Lög þessi öðlast þegar gildi.

Athugasemdir við lagafrumvarp þetta.

Hjá íslenskum sjúkratryggingum hefur jafnan gilt sú regla um sjúkrakostnað tryggðra manna erlendis, að slíkur kostnaður hefur verið endurgreiddur aðeins að því marki, sem hliðstæður kostnaður hefði numið hér á landi, samkvæmt gildandi samningum og gjaldskrá. Hefur um þetta einu gilt, hversu brýn þörf var fyrir sjúkrahjálpar erlendis og hvort mögulegt var eða ekki að veita hlutaðeigandi sjúklingi nauðsynlega hjálpar hér á landi. Hefur þetta fyrr og síðar valdið því, að einstöku sjúkdómstilfelli hafa haft í för með sér stórfelld útgjöld umfram það, sem sjúkratryggingar bæta, jafnvel svo stórfelld, að þau valdi verulegri röskun á afkomu sjúklingsins eða aðstandenda hans. Til ýmissa ráða hefur verið gripið til aðstoðar þessum sjúklingum, en þau hafa yfirleitt verið ófullnægjandi, erfið og seinvirk og aðstoðin áreiðanlega komið mjög misjafnlega niður. Hefur hér verið um tilfinnanlega vöntun að ræða í þeirri vernd, sem íslenskar sjúkratryggingar veita, og tilfinnanlegri fyrir þá sök, á hve mörgum mikilvægum sviðum sérhæfing í læknishjálp hefur — af augljósum ástæðum — verið ónóg. Ástæður til þess, að ekki hefur til þessa verið úr þessu bætt, eru aðallega tvær, í fyrsta lagi erfiðleikar á að greina þau tilfelli skýrt frá, þar sem brýn nauðsyn er hjálpar umfram almennar reglur, og í öðru lagi, að sjúkratryggingin hefur verið borin uppi af allt of smáum einingum.

Í 2. gr. frumvarpsins er lagt til, að nefnd fimm lækna verði falið að úrskurða um nauðsyn utanfarar vegna þess, að ekki sé unnt að veita hæfilega hjálpar á íslensku sjúkrahúsi, og ákveða jafnframt, hvar skuli vista sjúkling þann, sem hlutur á að máli. Svo mætti virðast, að svo fjölmenn nefnd kynni að reynast þung í vöfum og nægilegt væri, að tveir læknar frá Landsspítala Íslands ásamt tryggingayfirlækni úrskurðuðu um þessi atvik. Það er á hinn bóginn talið æskilegt, að læknar frá Borgarsjúkrahúsi og St. Jósefsspítala eigi einnig sæti í nefndinni. Í því sambandi er því haldið fram, að flest tilvikin séu svo ótvíræð, að formaður nefndarinnar geti tekið ákvörðun án fundar í nefndinni, í öðrum tilvikum geti hann ákveðið, hversu með skuli fara, eftir að hafa ráðgætt við einn eða tvo úr nefndinni í síma, þörf fyrir fund í nefndinni sé aðeins í fáum vandasömum tilvikum. Síðan sjúkratryggingadeild Tryggingastofnunar ríkisins tók til starfa og annast kostnað langlegusjúklinga sýnist eðlilegt, að umframkostnaður vegna sjúkrahúsvistar erlendis verði greiddur af deildinni, en komi ekki í hlut sjúkrasamlaga eða héraðssamlaga, sem sum hver eru svo smáar einingar, að þessi kostnaður yrði þeim um megn. Hér er því ekki haggð við þeim reglum, sem nú gilda um greiðslu sjúkrahúsvistar erlendis, þar sem kostnaður er innan þeirra marka, sem greiddur er fyrir vistun samlagsmanna á íslenskum sjúkrahúsum.

Einnig er lagt til, að sjúkratryggingadeild greiði ferðastyrki til þeirra, sem nauðsynlega þurfa að leita læknishjálp erlendis. Slíkir styrkir hafa verið veittir af deildinni. Breytingin er í því fólgin, að styrkveitingar þessar eru ekki háðar því, hvert framlag ríkissjóðs er til þessara styrkja. Ekki þykir ástæða til að láta ferðastyrki velta á úrskurði nefndar þeirrar, sem um ræðir í 2. gr., enda mun oft vera þörf á slíkum styrkjum í tilvikum, þegar kostnaður við sjúkrahúsvistina verður ekki hærrí en hér á landi og því ekki um að ræða hluttöku sjúkratryggingadeildar í honum.

Gert er ráð fyrir, að ákveðin verði í reglugerð veruleg hækkun ferðastyrkja frá því, sem verið hefur.

Ákvæði 3. og 4. gr. þarfnast ekki skýringa.